

[Bramsnæs.]

manøvriere med Aktieselskaber. Dette har ogsaa haft til Følge, at det foreliggende Lovforslag er smukt tildannet netop til de storkapitalistiske Interesser, der varetages af de Organisationer, som de nævnte Mænd er udprægede Repræsentanter for.

Man kunde undre sig over, at Ministeriet ikke er gaaet videre i Henseende til at anmode Folk om Udtalelser. Man er kun gaaet til Arbejdsgiverne. Hvis man betragtede dette Emne som noget, man vilde spørge Erhvervslivet om, idet man vilde have at vide, hvad der mentes derom i de arbejdende Kredse i vort Land, blandt Arbejdere og Arbejdsgivere, vilde der være Grund til ogsaa at gaa til Arbejdersiden. Man kunde f. Eks. have spurgt de samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Kooperation. Det har man ikke gjort, men det svarer selvfølgelig ganske til det Synspunkt, det nuværende Ministerium har, at Erhvervslivet er Arbejdsgiverne. Arbejderne er nogle til Tider lidt besværlige Mennesker at have indenfor Erhvervslivet, Folk, som maaske er nødvendige, men som man ikke skal have mere med at gøre end højst nødvendigt. Det at prøve paa at faa Synspunkter frem fra saadanne Grupper af Befolkningen, naar Erhvervslivet skal spørges om Aktieselskabslovgivningen, har aabenbart ligget dette Ministeriums Tænke-maade fuldkommen fjernt. Husmændene er heller ikke med. Det er heller ikke en Stand, man mener har nogen Forstand paa den Slags Forhold. Landbruksraadet, som man har taget med, repræsenterer nok Landbruget, men kun de store Dele af det, ikke Husmandsbevægelsen. I det hele taget alt, hvad der ligger nede paa de, skal vi sige, lavere økonomiske Grader i vort Samfundsliv, har ikke haft nogen Interesse for Ministeriet i denne Sag og, jeg kan tilføje, har det for øvrigt heller ikke i andre Sager.

Jeg kan godt forstaa, at man fra de Sider, som særlig interesserer sig for den storkapitalistiske Udvikling indenfor vort Land, ønsker, at Aktieselskabsloven skal være saa ringe som muligt, skal sætte saa faa Grænser som muligt. Det er der i og for sig ikke noget at sige til, set fra disse Menneskers Side. Det ejendommelige er, at man tilkalder disse Mennesker til at afgøre, hvilke Grænser der skal sættes for deres Handlemaade. Men for den store, almindelige Befolkning, som skal se paa Spørgsmaalet fra almindelige, samfundsmæssige Synspunkter, maa det være klart, at Samfundet ikke alene har en Ret, men ogsaa

en Pligt til at sætte Grænser for den økonomiske Handlen indenfor Aktieselskabernes Rammer, og at saadanne Grænser maa sættes paa effektiv Maade. Det er en Fordel at faa Lov til at anvende Aktieselskabsformen; det er en Fordel, man giver de Mennesker, der anvender denne Form i Modsætning til den personlige Ansvarligheds Form. Dette at kunne drive Virksomhed med begrænset Ansvar, uden at sætte hele sin personlige Økonomi ind, er en betydelig Fordel for de Mennesker, der har Kapital at sætte ind. Samfundet tillader saadanne Begrænsninger af det personlige Ansvar gennem Aktieselskabsformen, men saa har Samfundet sandelig ogsaa Ret til og, jeg vil tilføje, Pligt til at foreskrive visse Regler for Administrationen af saadanne Selskaber, og saa maa de Mennesker, som deltager i Aktieselskabslivet, forstaa, at det er deres Pligt at bøje sig for disse Regler, ikke søge at hindre deres Gennemførelse. De har den store Fordel, det er at kunne anvende Aktieselskabsformen, og saa maa de finde sig i, at der sættes Grænser for, hvorledes der kan handles indenfor Aktieselskabsformen. Jeg ved nok, at man i visse storkapitalistiske Kredse er tilbøjelig til at ville fortælle, at Aktieselskabsformen saamænd ingen Interesse har for de storkapitalistiske Kredse, den er mere for Smaafolk, der kan faa Lov til at stikke deres smaa Penge i Aktieselskaber. Det er den Slags Solstraalefortællinger, som vist ikke gør Virkning ret mange Steder mere, og som i hvert Fald ethvert Menneske, som kender til de økonomiske Forhold i vort Samfund og i andre Samfund, ved ikke har noget som helst med Virkeligheden at gøre. Nej, Aktieselskabsformen er en umaadelig bekvem Form at anvende netop for de storkapitalistiske Interesser. Jeg skal heller ikke have noget imod, at man har denne Form at anvende for Sammenlutninger i det økonomiske Liv, men jeg vil konstatere, at det er en saadan Begunstigelse at faa Lov til at anvende denne Form netop for de storkapitalistiske Kredse, at de maa finde sig i, at der sættes visse Regler, visse Grænser for deres Handlemaade, saa man i hvert Fald kan hindre de alleruheldigste Forhold indenfor Aktieselskabsformen. Det drejer sig her om de Aktionærers Interesser, der gaar ind i saadanne Selskaber, og det drejer sig om hele Samfundets Interesse.

Man vil maaske sige — det vil man formentlig fra dette Ministeriums Side —, at ogsaa indenfor Aktieselskabsformen skal de frie Kræfters Spil have Lov til at udvikle